

خبر

دادستان تهران به همراه ۱۲۵ قاضی به زندان تهران بزرگ رفت

● **میزان:** دادستان تهران با بیان اینکه به دنبال دستور رئیس قوه قضائیه تعدادی از محکومین امنیتی با آزادی مشروط یا عفو آزاد شده‌اند، گفت: پیشنهاد آزادی مشروط تعداد دیگری محکوم امنیتی به دادگاه‌ها داده شد. در پی اجرای دستورات رئیس قوه قضائیه در زمینه کاهش جمعیت بگیری و تعیین تکلیف پرونده‌هایی که در آن متهم زندانی حضور دارد، جمعه (پانزدهم مرداد) دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان تهران به همراه مقامات قضائی و ۱۲۵ قاضی در زندان تهران بزرگ حضور پیدا کردند تا در دیداری چهره به چهره با زندانیان مشکلات قضائی آنان را بررسی و اقدامات لازم را انجام دهند. القاصی‌مهر با اشاره به اینکه ریاست قوه قضائیه در جلسه شورای عالی قوه قضائیه دستوری درباره مسئله زندانیان و کسانی که نگهداری و بازداشت آنها طولانی شده و تحت قرار هستند و هنوز حکم آنها صادر نشده یا به عبارتی پلاتکلیف هستند صادر و تاکید ویژه‌ای داشتند که دادستان‌ها در سراسر کشور به این موضوع ورود جدی داشته باشند، گفت: پرونده مربوط به بعضی از این درخواست‌ها باید مطالعه و بررسی شود. علت تأخیر و طولانی‌شدن فرایند رسیدگی حتما به‌طور دقیق بررسی می‌شود و مکاتباتی با قضات محاکم خواهیم داشت. دادستان عمومی و انقلاب تهران با بیان اینکه حضور قضات در مجموعه زندان یک وظیفه قانونی و انسانی و به عنوان دغدغه‌ای است که در ارتباط با مسئله زندان داریم، تاکید کرد: ریاست قوه قضائیه که نسبت به حوزه زندان حساسیت ویژه‌ای دارد، دستورات اکیدی در این زمینه داشته است و بارها تاکید کرده که حتما در محل زندان حضور پیدا کنیم و وضعیت زندان از نزدیک بررسی شود. وی در ادامه با اشاره به اعطای مرخصی به ۵۰۰ زندانی اظهار کرد: نزدیک به ۵۰۰ نفر زندانی به مرخصی اعزام می‌شوند و همچنین ۱۵۰ زندانی مشمول آزادی پایان حبس شدند. وی با بیان اینکه در حال حاضر پنج شعبه شورای حل اختلاف در داخل زندان وجود دارد، افزود: از سال گذشته نزدیک به ۷۵۰ نفر توسط این شعب شورای حل اختلاف که اعضای آن عمدتا روحانیون قم هستند، آزاد شدند. رویکرد ما در داخل زندان رویکرد مصالحه‌گری و صلح و سازش میان طرفین است.

مهرشاد ایمانی: انقلاب مشروطه حتما یکی از مهم‌ترین رخدادهای سیاسی-اجتماعی ایران محسوب می‌شود؛ دستاوردی که با خود مفاهیمی را به ارمغان آورد که تا پیش از آن بسترى برای ابرازش نیز وجود نداشت، چه رسد به اجرایی کردن آنها. مشروطه، قدرت حاکم را محدود کرد و بر قدرت مردم افزود، اصل قانون‌مداری را مستقر و پادشاه مطلق‌العنان را ملزم به رعایت قانون کرد، عدالت قضائی به یادگار گذاشت و بر آزادی‌های فردی تأکید کرد که تمام این دستاوردها گرچه چندی بعد از صدور فرمان مشروطیت با انسداد همراه شد، اما بستر تاریخی خود را باز کرد؛ چنان‌که نمی‌توان انکار کرد آنچه دو بزنگاه مهم یعنی نهضت ملی‌شدن صنعت نفت و انقلاب اسلامی را پدید آورد، حاصل تفکرانی بود که در عصر مشروطیت بنا نهاده شده بود. مشروطه افزون بر سیاست بر حوزه‌های دیگری همچون هنر و ادبیات نیز تأثیر شگرف خود را گذاشت و ورود مفاهیم سیاسی-اجتماعی به حوزه ادبیات شاهد مثال این مدعاست. برای بررسی مهم‌ترین اهداف نهضت مشروطه ایران و البته تأثیرات آنها بر دوران بعد از خود، ساعتی را با صادق زیباکلام، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران، به گفت‌وگو نشستیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

● **۱۴ مرداد سالروز امضای فرمان مشروطیت است؛ رخدادی مهم که حتما تأثیراتش در روند مطالبات عمومی از شیوه حکمرانی سیاسی تا به امروز دیده می‌شود. به نظر شما مهم‌ترین اهداف نهضت مشروطه چه بود؟**
مدربته‌خواهی و تجدطلبی نهضت مشروطه فضایی جدید در ایران به وجود آورد؛ فضایی که در پی استقرار حاکمیت قانون و به‌رسمیت‌شناختن حق حاکمیت مردم بود. در اهداف مشروطه چند عنصر مهم را می‌توانیم احصا کنیم. حتما مهم‌ترین دستاورد مشروطیت آن بود که حکومت را زبمینی کرد؛ به این معنا که نشان داد حکومت منشأ زمینی دارد. تا قبل از آن، چه پیش و چه بعد از اسلام چنین القا می‌شد که حکومت منشأ الهی دارد؛ پادشاهان خود را سابه خدا بر زمین معرفی می‌کردند و مشروطه با صدای بلند گفت که حکومت باید به انتخاب مردم باشد و بدون انتخاب مردم هیچ مشروعیت و قداستی ندارد. پیش از اسلام شاهان خود را نماینده اهورامزدا می‌دانستند. داریوش و کوروش حکومت را نعمتی از سوی اهورامزدا قلمداد می‌کردند و مردم در اعطای امتیاز حکومت به ایشان نقشی نداشتند. همین حالت بعد از اسلام هم رخ داد و پادشاه به خلیفه تبدیل شد و همچنان آن وجه قدسی برای حاکمیت حفظ شد. در ایران برای نخستین‌بار بود که مشروطه این را کنار زد و گفت حکومت‌ها در آسمان‌ها تعیین نمی‌شوند و حتما این موضوع مهم‌ترین دستاورد نهضت مشروطه بود.

● **حق انتخاب‌شدن و انتخاب‌کردن یا به تعبیری انتخابات هنوز هم مفهومی نوین است که چالش‌های بسیاری بر سر آن در بسیاری از کشورها وجود دارد؛ به تعبیر دیگر بر سر حق انتخاب هنوز مفاهیم‌ای میان حاکمیت‌ها و ملت‌ها به وجود نیامده است. البته این گزاره مطلق نیست و هستند کشورهایی که اکنون انتخابات را به معنای واقعی آن اجرا می‌کنند. با این شرایط بسیار جالب است که نهضت مشروطه در ۱۱۵ سال پیش بر مفهوم انتخابات تأکید می‌کند. بله همین‌طور است. مشروطه آمد تا حکومت را به رای مردم بگذارد که یک اقدام پیشرو و تابوشکن بود. نهضت مشروطه قدرت و اختیار حاکم را هم محدود و هم به اراده ملت واگذار می‌کند. پیش از مشروطه حاکم به مردم پاسخ‌گو نبود و عملا هر کاری را به مصلحت می‌دانست، انجام می‌داد. مشروطه قانون اساسی را فصل‌الخطاب قرار می‌دهد که دیگر سلطان هم باید خود را**

سیاست

بررسی اهداف نهضت مشروطه در گفت‌وگو با صادق زیباکلام

چاره‌ای جز بازگشت به اهداف مشروطه نداریم

موظف به رعایت قانون اساسی که برآمده از خواست ملت است، بداند. حالا دیگر فرقی نمی‌کند سلطان چه شخصی باشد و هرکس باشد باید تن به اجرای قانون اساسی دهد و همه اینها در پرتوی حق انتخاب ملت خلاصه می‌شود.
● **و این محدودشدن قدرت، پاسخ‌گویی قدرت را به همراه می‌آورد. درست است؟**

حتما. یکی دیگر از دستاورهای مشروطه، پاسخ‌گوکردن حکومت است؛ حکومتی که قدرتش را از مردم می‌گیرد و باید در قبال مردم پاسخ‌گو باشد. به تعبیر دیگر قدرت و اختیار را مردم می‌دهند و اگر حاکم از انجام وظایف تخطی کند باید در قبال همان‌هایی که او را تعیین کرده‌اند، پاسخ‌گو باشد. مشروطه عصره رنسانس و تحولات بعد از آن در اروپاست که ملت ایران با مشاهده آن تجربیات کوشیدند حق تعیین سرنوشت خود را به دست آورند و حالا بعد از گذشت بیش از صد سال هنوز هیچ‌کدام از آرمان‌های مشروطیت فراموش نشده است. در تمام رخدادهای معاصر هم می‌بینیم که ردپای مشروطیت دیده می‌شود. گرچه یک وجه نهضت ملی‌شدن صنعت نفت مقابله با انگلستان بود اما در ابعاد داخلی می‌بینیم که دکتر مصدق سعی می‌کند اختیارات محمدرضاشاه را محدود کند یا بسیاری از اهداف انقلاب اسلامی سال ۵۷ نیز ریشه در آرمان‌های مشروطیت داشت. البته بعد از انقلاب مسائلی به وجود آمد که تحقق خواسته‌های مشروطه به‌طور کامل میسر نشد که بررسی آن علت‌ها از این مجال خارج است.

● **خوانشی از سوی برخی نیروها وجود دارد که مشروطه باید مشروعه می‌بود و جهت‌گیری جدیدی درست کرد. در واقع به نوعی همان تقابل تجددگرایان و نیروهای مذهبی، آیا مشروطه به انحراف رفت؟**
خیر، این‌ نظر را قبول ندارم. خواسته اصلی مشروطه استقرار قانون، محدودکردن قدرت حاکم و حق انتخاب مردم بود. این تعبیر مشروطه مشروعه یک تعبیر ایدئولوژیک از مشروطه‌خواهی در ایران است. پاسخ‌گویی حکومت در قبال مردم، مفهومی نوین است و چندان نمی‌توان با خوانش دینی آن را تفسیر کرد. این دست مفاهیم از غرب آمده بود. بله میان نیروهای مذهبی و مشروطه‌خواهان تقابل‌هایی وجود داشت اما ذات مشروطه همانی بود که در اهداف مشروطیت ذکر شده است و حالا برخی سعی می‌کنند مشروطه را مصادره به مطلوب کنند که این بحث دیگری است.

● **برخی هم مشروطه را شکست‌خورده می‌دانند. البته میان آنها نیز دو نظر وجود دارد، بعضی از ایشان قائل به شکست در تئوری هستند و بعضی نیز شکست در عمل.**

من اضافه کنم به طرح موضوع شما که برخی هم باور دارند اصلا

مردم در آن زمان نمی‌دانستند مشروطه یعنی چه و مشروطیت برای مردم زود بود. با هیچ‌کدام از اینها موافق نیستیم. وقتی به قانون اساسی مشروطیت نگاه می‌کنیم، وقتی مصوبات مجلس ملی اول را می‌بینیم، درمی‌یابیم که اتفاقا نمایندگان مشروطه کاملا آگاه‌اند چه می‌خواهند و بنیان اصلی مشروطیت را درک کرده‌اند؛ اما اینکه در ادامه مشروطیت نتوانست به راه خود ادامه دهد، اینکه شاهد حاکمیت صدرصدی قانون نبودیم و اینکه مجالس بازیچه دست شاه می‌شد، دلایلی خارج از نهضت مشروطه و رویه عملی و نظری مشروطه‌خواهان دارد. یکی از مهم‌ترین دلایل عدم موفقیت مشروطه در ایران کارشکنی روس‌ها بود. روسیه می‌دانست اگر قرار باشد در کشور همسایه‌اش جریانِ مِرتقی ظهور و بروز داشته باشد، این روش الگویی برای مردم روسیه می‌شود. آنها از مشروطیت در ایران احساس خطر کردند. در حقیقت مهم‌ترین کسانی که سد راه مشروطه شدند، همان‌هایی بودند که از مشروطیت ترسیده بودند زیرا جایگاه خودشان متزلزل می‌شد؛ ازجمله روس‌ها و رجال و اشراف قاجار. بنابراین اگر قائل به شکستی باشیم، این شکست دلایلی فرامتنی داشت اما به‌هرحال موفقیت مشروطیت در این است که اکنون و قریب به ۱۱۵ سال از آن رخداد بزرگ، هنوز آرمان‌های مشروطیت در بطن و متن جامعه ایران جاری است و هنوز مردم در قالب‌های مختلف مانند اصلاح‌طلبی، دگراندیشی و... اهداف نهضت مشروطه را دنبال می‌کنند. بنابراین مشروطه حتما موفق بوده است.

● **بعد از قاجار با دو حکومت پهلوی اول و دوم مواجهیم. آن دو حکومت را در نسبت با مشروطیت چگونه می‌بینید؟**

حتما هر دو آنها، رضاشاه و محمدرضاشاه پهلوی، پایبند به مبانی مشروطیت نبودند. رضاشاه که اصلا خود را موظف به رعایت قانون اساسی نمی‌دانست و مجلس در هر دو حکومت این دو پادشاه کاملا فرمایشی بود و شاهد نمایندگان واقعی مردم در مجلس نبودیم. محمدرضاشاه در قبال سیاست‌هایش به‌هیچ‌وجه به مجلس توضیح نمی‌داد و هر کاری که می‌خواست می‌کرد و رضاشاه هم گرچه خدمات ارزنده‌ای به کشور کرد و امر توسعه را به شکلی عجیب پیش برد اما اصلا قانون‌مدار نبود. در دوران پهلوی دوم خاصه بعد از حوادثی که در سال ۳۲ رخ داد، حتی یک مورد هم مشاهده نمی‌شود که محمدرضاشاه گفته باشد مثلا من می‌خواستم این کار را انجام دهم اما قانون دست‌وپایم را بسته است. بنابراین به‌هیچ‌وجه در سلطنت پهلوی رنگ و نشانی از اعتنا به مشروطیت دیده نمی‌شود.

● **وکلام آخر؟**

برای پیشرفت ایران در قرن بیست‌ویکم که بن‌بست‌های زیادی هم پیش‌روی کشورمان دیده می‌شود، چاره‌ای جز بازگشت به اهداف و آرمان‌های مشروطه نداریم، اکنون دیده می‌شود که باز هم حاکمیت قانون متزلزل شده است، می‌بینیم که برخی نهادها سعی می‌کنند حق انتخاب‌کردن و انتخاب‌شدن را محدود کنند و در کمال تعجب مشاهده می‌کنیم که پاسخ‌گویی هم در کار نیست. واقعیت این است که امروز نیاز داریم تا یک بار دیگر اهداف، آرمان‌ها و دستاوردهای مشروطیت را مرور کنیم تا بازتعریفی در نسبت ملت با قدرت حاکم انجام شود.

گذر

سیدحسن خمینی: نباید مردم از شورا ناامید شوند

● **جماران:** سیدحسن خمینی گفت: در صورت تعرض به مملکت ما، هیچ سلیقه‌ای دفاع از تمامیت کشور را کنار نمی‌گذارد. ججت‌الاسلام سیدحسن خمینی ظهر دیروز در دیدار رئیس و اعضای دوره جدید شورای اسلامی شهر تهران که در حرم مطهر امام راحل برگزار شد، با بیان اینکه دوران انتخابات تمام شده و همه مردم باید در پیشبرد امور به هم کمک کنند، به تهدیدات نظامی اخیر رژیم صهیونیستی علیه کشورمان اشاره کرد و گفت: همه باید بدانند در صورت تعرض به مملکت ما، هیچ سلیقه‌ای عزت و دفاع از تمامیت کشور را کنار نمی‌گذارد؛ همه سربازند و اگر کسی گوشه‌چشمی به کشور داشته باشد همگی در یک جبهه متحد پشت سر فرماندهی کل قوا خواهند بود. یادگار امام تأکید کرد: لذا همه دشمنان، چه دشمنان کوچک خارجی و چه دشمنانی که ادعاهای بزرگ‌تری دارند باید توجه داشته باشند که اگر دست طمع به گوشه‌های از کشور دراز کنند -که این روزها ادعایش را می‌کنند- در کشور با یک جبهه متحد، با یک صدا و با موج و عزم و اسخ، مانند سابق، مواجه می‌شوند؛ رقابت‌های داخلی نیز نشانه قدرت ماست، نه نقطه ضعف. وی در بخش دیگری از سخنان خود خطاب به اعضای جدید شورای شهر تهران گفت: اعضای شورای شهر جدید تهران طبیعتا چشم‌انداز بلندی جلوی راه خودشان دارند، اما از اکنون به فکر این باشید که هر آنچه را در پایان کار باید در کارنامه خودتان ببینید از لحظه اول با عزم جزم پیش ببرید. سیدحسن خمینی افزود: همه باید این توجه را داشته باشیم که چشم‌هم‌زدنی عمر تمام می‌شود ولی دوره خدمت یک بازه زمانی است که می‌توان به آن توجه خاص داشت. به همان سرعتی که پنج دوره پیش گذشت این دوره نیز می‌گذرد، اما انسان در هر لحظه باید توجه کند که آیا این بهترین تصمیم برای مردم است یا می‌شود تصمیم بهتری هم گرفت. سیدحسن خمینی گفت: تهران شهر بزرگی است و چشم همه در افق شهر تهران به تصمیم شمامت و ان‌شاءالله آنچه به انجام می‌رسانید، بهترین باشد و بتوانید با افتخار بیاننش کنید و نتایج خوبی هم بگیرید. وی همچنین در خصوص اهمیت شورای شهر گفت: شورا یکی از نهادهایی است که به بعد مردم‌سالارانه نظام مشروعیت می‌دهد. نباید مردم از شورا ناامید شوند و نباید این نهاد کم‌رنگ شود. لذا شورایاری‌ها و حضور مردم در تصمیم‌سازی و اجرا کار بسیار خوبی بود.

ریموندویل

RAYMOND WEIL

GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran